

Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente

Sturen op samenhang

Uitvoeringsprogramma 2022–2026

Inhoud

Vooraf	2
Koers	4
1.(Samen met onze partners) Met en voor inwoners.....	6
2.Bouwen om te wonen	8
3.Groen doen we samen	9
4.Economisch vitale gemeente	10
5.Bereikbaar en bereisbaar	11
6.De basis op orde	12
7.Vitale wijken	13
8.Positieve gezondheid	14
Bijlage – doelstellingen en inspanningen per hoofdstuk	15

Vooraf

Voor u ligt het college-uitvoeringsprogramma van de gemeente Alphen aan den Rijn. Dit programma beschrijft de doelen van het Coalitieakkoord 2022-2026: *'Zichtbaar en dichtbij, Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente'*. Over deze doelen zal het college verantwoording afleggen in de midterm review.

Over de inspanningen en acties uit het coalitieakkoord en de lopende werkzaamheden die niet expliciet in het coalitieakkoord worden genoemd, maar wel van belang zijn om de doelen te behalen, legt het college verantwoording af via de begrotingscyclus. De begroting van 2023 wordt beleidsarm; die van 2024 beleidsrijk.

Het *'Samen bouwen'* uit de titel van het Coalitieakkoord geeft aan *hoe* we aan de slag willen om een duurzame en vitale gemeente te zijn en blijven: samen met de inwoners, de ondernemers, de maatschappelijke organisaties en de samenwerkingspartners.

'Duurzame en vitale gemeente' vat samen *wat* we willen bereiken voor *wie*.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we dit uitgewerkt volgens de lijn van het Coalitieakkoord, dus de acht thematische hoofdstukken. Per hoofdstuk ordenen we de ambities in doelstellingen: wat willen we bereiken? In de bijlage worden de beoogde inspanningen beschreven: wat gaan we daarvoor doen.

En dat 'doen' doen we dus niet alleen!

Op deze manier is met dit Uitvoeringsprogramma de werkagenda van het college voor de komende vier jaar opgesteld op basis van het Coalitieakkoord, waarbij de financiële vertaalslag in de programmabegroting wordt gemaakt. In diverse opgave- en teamplannen wordt de werkagenda verder geconcretiseerd.

Relatie tussen verschillende documenten

Een consequentie van deze aanpak is dat we nu nog niet weten of alle ambities financieel haalbaar zijn. Onze financiële leidende principes zijn immers dat de rijksbudgetten kaderstellend zijn en de gemeente haar stevige financiële positie behoudt. Dit laatste zonder de lasten voor inwoners en bedrijven te verhogen tenzij onvoorziene omstandigheden dit noodzakelijk maken. Bij de financiële uitwerking van dit Uitvoeringsprogramma zal dan ook bepaald moeten worden in welk tempo we de ambities kunnen realiseren. Daarbij hanteren we de tien financiële leidende principes uit het Coalitieakkoord.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk gaan we als eerste in op onze koers. Wat signaleren we in de wereld om ons heen, wat staat ons op de langere termijn te doen en wat betekent dit voor de komende 4 jaar. Dit hoofdstuk beschrijft het *'waarom'* van de doelstellingen en inspanningen.

In het hoofdstuk Met en voor inwoners gaan we in op *'Samen bouwen'*, het *'hoe'*: op welke manier willen de we inhoud tot stand brengen.

Daarna volgen de zeven hoofdstukken die beschrijven *'wat'* we willen bereiken en *'voor wie'*: de duurzame en vitale gemeente.

Koers

Wat willen we bereiken en voor wie

Alphen aan den Rijn is door de centrale ligging, de groene leefomgeving, het goede voorzieningenniveau en de betaalbare woon- en werkruimten aantrekkelijk voor inwoners en ondernemers. Steeds meer mensen kiezen voor onze gemeente om er te (blijven) wonen, werken en recreëren.

Tegelijkertijd staan we voor een aantal grote maatschappelijke opgaven, die veel impact hebben en van ons een passende reactie en planmatige aanpak vragen. We hebben te maken met klimaatveranderingen, waarbij de temperatuur stijgt, er langere periodes van droogte zijn en buien die steeds feller worden. Dit heeft grote gevolgen voor onze directe leefomgeving en de kwaliteit van leven. Ook verandert de samenstelling van onze bevolking: het percentage jongeren neemt af, het aantal éénpersoons huishoudens stijgt en het percentage ouderen neemt toe. Hiermee stijgt de zorgvraag en neemt het aandeel actieve inwoners op de arbeidsmarkt af. De sociale ongelijkheid is hardnekkig, er is grote behoefte aan meer woonruimte, we zijn kwetsbaar voor nieuwe pandemieën. Nieuwe technologieën hebben grote invloed op ons leven, bieden kansen en innovaties naast bedreigingen en een gevoel van onveiligheid. Dit alles maakt dat onze inwoners veel verwachten en hoge eisen stellen, terwijl het vertrouwen in de overheid beperkt is. Ook kunnen we worden verrast door onverwachte gebeurtenissen met veel impact. Dat vereist dat we flexibel blijven en onze route verleggen.

In deze turbulente tijd is een nieuwe raad en nieuw college aan zet om samen te bouwen aan een duurzame en vitale gemeente. Duurzaam en vitaal houdt in: versterking en vergroting van het groene profiel, de energie- en klimaatneutraliteit, de leefbaarheid, vitaliteit en de gezondheid van onze inwoners, bedrijven, dorpen en wijken. *Samen* hieraan bouwen is cruciaal. Als gemeente hebben we de ambitie een koers uit te zetten zodat Alphen aan den Rijn een gemeente blijft waar het goed leven, wonen en werken is.

Komende jaren werkt het college daarom aan de volgende speerpunten:

- Werk maken van een toekomstbestendig buitengebied.
- Voldoende betaalbare woningen in een groene en waterrijke omgeving.
- Ruimte bieden aan duurzame energie voor iedereen.
- Openbare ruimte als waardedragers voor klimaat en gezondheid.
- Slimmere mobiliteit.
- Versterken van het recreatief-toeristisch profiel.
- Stimuleren van de circulaire economie.
- Bestaanszekerheid bevorderen.
- Gelijke kansen creëren voor iedereen.
- Positieve gezondheid als uitgangspunt.

Zo werken we stap voor stap toe naar ons profiel in 2040 zoals geformuleerd in de omgevingsvisie 'Alphen aan den Rijn: "Groene gemeente met lef!'. De acties in het uitvoeringsprogramma dragen daar ieder op hun manier aan bij.

Dit vraagt om een andere manier van werken. Meer gebiedsgericht –op tactisch en operationeel niveau– en samen met anderen: individuele inwoners, verenigingen, bedrijven, maatschappelijke partners in onze gemeente en partners daarbuiten. Onze koers bepaalt ook de inzet in de regionale samenwerkingen in de Rijn- en Veenstreek, Holland-Rijnland, Alphen-Gouda-Woerden en in het Groene Hart. Alphen aan den Rijn heeft de regio nodig en is tegelijkertijd een oplossing voor regionale en landelijke vraagstukken. We dragen daarom de komende periode van harte bij aan de realisatie van in de regio geformuleerde ambities. Gelijktijdig beseffen we dat dit geen garantie biedt. Immers, er zijn vele ontwikkelingen waar we op lokaal niveau geen of hooguit zeer beperkte invloed op hebben.

Zonder steun voor de ambities en partners om de acties uit te voeren komen we er niet. En we hebben menskracht en geld nodig. Dat betekent dat we met elkaar bepalen wat het hardste nodig is en wat dus als eerste gerealiseerd zal worden. Dat kan ook inhouden dat we stoppen met eerdere activiteiten omdat ze nu minder relevant zijn. Door hierin duidelijk te zijn tonen we ons een betrouwbare overheid en partner.

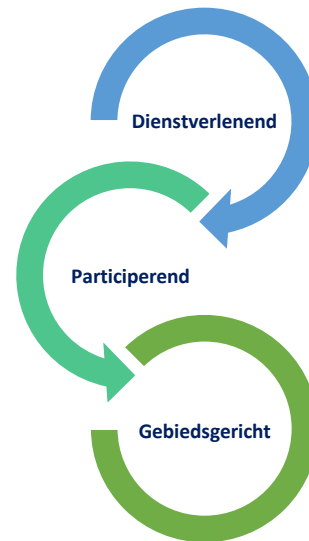
1. (Samen met onze partners) Met en voor inwoners

Dienstverlening, participatie en organisatie

We investeren in het samen bouwen aan duurzame relaties omdat we met elkaar richting willen geven en keuzes moeten maken voor de toekomst. In die samenwerking willen we een betrouwbare overheid en partner zijn.

De werkwijze vatten we samen in drie begrippen:

- Dienstverlenend
- Participerend
- Gebiedsgericht

Dienstverlenend

De gemeente levert haar dienstverlening aan alle inwoners, ondernemers, toeristen, organisaties en alle partners. Dat doen we in collectieve dienstverlening voor de hele leefomgeving, in individuele dienstverlening voor inwoners op maat, in participerende en netwerkende relaties en resultaten. De complexiteit van de maatschappelijke vraagstukken vraagt dat we oplossingsgericht denken en werken. Dat vereist goed luisteren naar de behoeften en duidelijk zijn in wat we doen en vragen. Een betrouwbare overheid betekent ook duidelijke afspraken maken over wat we zelf leveren. Digitalisering speelt een grote rol bij het leveren en mogelijk maken van die dienstverlening. We streven naar een optimale oplossing op maat voor de inwoner en/of leefomgeving.

Doelstellingen

1. Aansluiten op de vraag en behoefte van inwoners, ondernemers en organisaties.
2. We schrijven duidelijke taal in al onze uitingen.
3. Digitalisering faciliteert onze gemeentelijke dienstverlening.
4. De basiscapaciteit op orde brengen voor het leveren van betrouwbare gemeentelijke dienstverlening en zorgen voor een toekomstgerichte, wendbare organisatie.

Participerend

We zetten stevig in op samenwerking en participatie met inwoners, organisaties en ondernemers. Met het participatiekader *'Iedereen aan zet'* als leidraad vergroten we zeggenschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid. We willen de lokale democratie versterken. Met dit Uitvoeringsprogramma bieden we veel ruimte voor initiatieven, zeggenschap en adviezen voor iedereen die betrokken is bij de Alphense samenleving. We gaan samen in gesprek over het mogelijk maken of beter maken van elkaars initiatieven. Om betrouwbaar te kunnen zijn, maken we ook duidelijk welke mate van participatie wel of niet mogelijk is.

Samenwerking met partners

Ook werken we samen met een grote diversiteit aan partners om voortgang te boeken in verschillende complexe opgaven. Om te komen tot een sterke gezonde en toekomstbestendige regio nemen we een stevige positie in. Daarbij werken we samen met regiogemeenten, de provincie en het Rijk. Op maatschappelijke thema's werken we met de adviesraden. Op een aantal taken op het gebied van veiligheid en preventie (GGD) arbeidsmarkt en jeugdhulp is samenwerking met partners verplicht. Een aantal taken voeren we uit voor Kaag en Braassem en Nieuwkoop. We werken samen in triple helix settingen met onderwijsinstanties en bedrijven aan innovaties. De gemeente heeft ook grote financiële belangen in de verbonden partijen, vaak samen met andere gemeenten. We investeren in deze relaties, acteren zakelijk en professioneel en sturen hierbij op effectiviteit, efficiëntie en de meerwaarde van de samenwerking.

Doelstellingen

1. Verder uitwerken van het participatiekader in proactief beleid voor het vergroten van zeggenschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid.
2. Versterken van de lokale democratie.
3. Bouwen aan een sterke, gezonde en toekomstbestendige samenwerking met de regio's en maatschappelijke partners.

Gebiedsgericht

Voor het vergroten van de zichtbaarheid van het gemeentebestuur gaan raad en college vaker op locatie onderwerpen bespreken die in een specifiek dorp of wijk spelen. Om inwoners en organisaties meer zeggenschap over hun directe leefomgeving te bieden gaan we (meer) gebiedsgericht samenwerken. Met deze manier van werken organiseren we het werk zo dicht mogelijk bij de inwoners. Daardoor krijgen we een meer integrale benadering van de uitdagingen in een gebied. Dat betekent meer samenwerking tussen alle relevante medewerkers in de gemeentelijke organisatie, de inwoners en andere gesprekspartners.

Doelstellingen

1. Vergroten van de zichtbaarheid van het gemeentelijk bestuur.
2. Gebiedsgericht samenwerken organisatiebreed ontwikkelen.

2. Bouwen om te wonen

Wonen

Alphen aan den Rijn biedt een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Hier vinden mensen nog relatief betaalbare woningen. Centraal gelegen in de Randstad, omgeven en dooraderd door groen en water en met de aanwezigheid van een goed voorzieningenniveau. Door deze kwaliteiten blijft de vraag naar nieuwe woningen groot. Vanuit verschillende groepen, naar diverse woningtypen en in alle kernen in onze gemeente. Maar de woningbehoefte groeit zo hard dat wij die niet kunnen bijbenen als er niet voldoende woningen bijkomen; specifiek voor die doelgroepen die het moeilijk hebben op de woningmarkt. De komende jaren zetten we er stevig op in dat alle inwoners in onze gemeente een dak boven hun hoofd hebben en houden.

Nieuwbouw concentreren we zoveel mogelijk in bestaande wijken binnen de stads- en dorpskernen. Voorwaarde voor nieuwe bebouwing is het verbeteren van de groene kwaliteit van de openbare ruimte. Ondertussen lopen we tegen de grenzen van onze kernen aan als we de leefbaarheid in en de eigenheid van onze kernen willen behouden. Daarom zijn we gestart met de voorbereidingen van de klimaatbestendige stadsrandontwikkeling. Nieuwe woningen worden energieneutraal, klimaatadaptief, natuurinclusief en zo mogelijk circulair gebouwd. Om op korte termijn meer woningen te kunnen realiseren om tegemoet te komen aan de grote woningvraag, zetten we ook in op tijdelijke huisvesting in leegstaande etages, panden of braakliggende terreinen.

Het concentreren van verstedelijkingsopgaven (wonen, werken, mobiliteit en energie) in en aan de kern Alphen aan den Rijn draagt bij aan het versterken van het stedelijk netwerk en de agglomeratiekracht van onze gemeente, aan een betere benutting van de voorzieningen, aan een verbeterde woonwerkbalans en aan het openhouden van het waardevolle landschap. Dit sluit aan op de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland, waarin Alphen aan den Rijn een van de knooppunten is op de verstedelijkingsas Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn. Met de ambitie om 7.500-10.000 woningen te realiseren, dragen we circa 25-30% bij aan de woningbehoefte in de regio Holland Rijnland.

Doelstellingen

1. Uitbreiden van het woningaanbod voor alle groepen, waarbij we zorgen voor goede spreiding van de kwetsbare groepen, op basis van de draagkracht van de wijken.
2. Vergroten van een gevarieerd, duurzaam en betaalbaar woningaanbod in alle kernen – passend bij de eigenheid en het karakter van de kern – waarbij we streven naar een klimaatadaptieve, natuurinclusieve, energieneutrale en zo mogelijk circulaire ontwikkeling, met 30% (ten minste 25%) sociale huur en de ambitie om 40% in het betaalbare en middensegment te realiseren.
3. Versterken van Alphen aan den Rijn als knooppunt en de agglomeratiekracht van onze gemeente, waarbij woningbouw in samenhang wordt gerealiseerd met opgaven op het gebied van klimaat, energie, bodem en water, mobiliteit en economie.

3. Groen doen we samen

Klimaat, duurzaamheid en afval

Alphenaren hebben een gezonde leef- en woonomgeving. Dit betekent een leefomgeving die schoon, heel en veilig is, met veel groen en water. Groen en water in de leefomgeving kent veel positieve effecten; voor het milieu en de mens. Een groenblauwe leefomgeving zorgt voor verkoeling, CO₂-reductie, schone lucht, een omgeving die uitnodigt tot ontmoeten en bewegen en een verhoogde vastgoedwaarde. Een gezonde leefomgeving is voelt prettig en vertrouwd.

Een gezonde en veilige leefomgeving verhoogt de aantrekkelijkheid van wonen, werken en leven en wordt daarom uitgangspunt en leidraad bij het ontwerpen en (her)inrichten van alle wijken en buurten. Zo investeren we preventief in de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en dragen we bij aan het verkleinen van bestaande gezondheidsverschillen en -risico's.

Om onze leefomgeving ook voor de toekomst gezond te houden, werken we er naartoe om in 2050 een energieneutrale en aardgasvrije gemeente te zijn. Die ambitie vraagt erom om nu samen met inwoners, verenigingen, organisaties en ondernemers stevig in te zetten op preventie van energiegebruik waar mogelijk en duurzame opwek van energie die daarnaast nodig is.

In de bebouwde omgeving worden nieuwe woningen duurzaam gerealiseerd, maar ook de bestaande woningvoorraad en het gemeentelijk vastgoed worden verduurzaamd. Dat is goed voor de leefomgeving én voor de portemonnee. Voorwaarde voor het behalen van onze duurzame doelstellingen is de realisatie van een stabiele energie-infrastructuur, zodat investeringen in duurzame energie-opwek mogelijk blijven. Dit is tevens een voorwaarde voor behoud van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Samen met ondernemers kijken we naar de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken op en bij bedrijven.

Doelstellingen

1. Ontwikkelen van een gezonde, klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving, die beter bestand is tegen droogte, hitte en wateroverlast, en waar ruimte is voor diverse dieren en (eetbare) planten, en uitnodigt tot ontmoeten (zie ook hoofdstuk 8).
2. Verminderen van het energieverbruik en de opwek van hernieuwbare energie.
3. Realiseren van een stabiele, duurzame energie-infrastructuur.
4. Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.

4. Economisch vitale gemeente

Economie en recreatie

Een gezonde, sterke en veerkrachtige economie is belangrijk voor onze inwoners en ondernemers. Een toekomstbestendige economie biedt ruimte aan ondernemerschap en zorgt voor werkgelegenheid. We investeren in de ontwikkeling van een duurzame, circulaire en groene economie. Hiermee krijgen we een herkenbaar economisch profiel, waarmee we aantrekkelijk worden voor nieuwe bedrijven en start-ups die bij dit profiel passen en zich in onze gemeente willen vestigen.

Er is op dit moment sprake van structurele tekorten op de arbeidsmarkt en we zien dat bedrijven er steeds minder goed in slagen om voldoende geschikt personeel aan te trekken en te behouden. We werken samen met onderwijs en bedrijven om lokale kennis beter aan te laten sluiten op ons economische profiel.

Ons economische profiel is onderdeel van ons regionale profiel van groenblauwe stad in de Randstad. We werken hieraan door het verbeteren van de lokale werklocaties, de openbare ruimte, de bereikbaarheid en de vrijetijdsector. Het groenblauwe karakter van onze gemeente komt goed tot uiting in ons buitengebied met agrarische identiteit, open landschap en aanwezigheid van water. Om het buitengebied toekomstbestendig te maken, kijken we hier integraal naar klimaatadaptatie, biodiversiteit, toerisme en recreatie, in combinatie met een sterke landbouw en duurzame energie.

Naast ons buitengebied kent Alphen aan den Rijn volop recreatieve en culturele voorzieningen die bezoekers van buiten de gemeente trekken. We zetten in op het versterken van onze iconen en het beleefbaar maken van ons groen, water en erfgoed om meerdaagse recreatie te faciliteren.

Doelstellingen

1. Realiseren van een stevig en duidelijk herkenbaar profiel van Alphen aan den Rijn als een duurzame, circulaire en groene economie (zie ook hoofdstuk 3).
2. Versterken van de innovatiekracht van het bedrijfsleven door ondersteunen van ondernemers in duurzaam, circulair ondernemen (kennis, netwerken, financiering).
3. Stimuleren samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven om lokale kennis te koppelen aan de opgaven in het bedrijfsleven (zie ook hoofdstuk 6).
4. Positionering van ons Bijzonder Waardevol Buitengebied.
5. Alphen aan den Rijn op de kaart zetten als toeristisch-recreatief gebied.

5. Bereikbaar en bereisbaar

Mobiliteit

Alphen aan den Rijn is een vervoersknooppunt in het Groene Hart. Door onze ligging op de as Katwijk–Leiden–Alphen aan den Rijn wordt onze knooppuntwaarde versterkt. Een goede bereikbaarheid met OV, fiets en auto is voorwaarde voor ons aantrekkelijk vestigingsklimaat. Daarom versterken we zowel de verbindingen binnen en tussen onze kernen, als met plaatsen buiten de gemeente. We zetten in Alphen aan den Rijn in op de 15–minutenstad, waarin voorzieningen en het station binnen 15 minuten fietsen of per bus bereikbaar zijn. De spoorverbinding tussen Leiden en Utrecht wordt verbeterd en de frequentie verhoogd. Ook versterken we onze positie als recreatie– en fietsstad door de uitbreiding van ons fiets– en wandelnetwerk. Tot slot zetten we in op het verder verduurzamen van de mobiliteit en vergroten van de verkeersveiligheid in onze gemeente, zodat jong en oud veilig deel kan nemen aan het verkeer.

Doelstellingen

1. Bevorderen duurzame en slimme mobiliteit, met meer ruimte voor langzaam verkeer en OV (schoner, slimmer, anders).
2. Verbeteren van de multimodale bereikbaarheid binnen en tussen kernen en met de regio.
3. Vergroten van de verkeersveiligheid.

6. De basis op orde

Bestaanszekerheid

We vinden het belangrijk dat iedereen een betekenisvol leven kan leiden. Zekerheid over werk, inkomen, wonen, veiligheid en het sociale netwerk zijn hiervoor basisvoorwaarden en vormen daarmee het fundament van het bestaan. Het ontbreken hiervan vergroot het risico dat onze inwoners door zorgen en/of stress de grip op hun leven verliezen.

Er is een steeds groter wordende groep inwoners voor wie bestaanszekerheid geen vanzelfsprekendheid is. Inflatie, stijgende energietarieven, woningtekort, complexiteit van systemen en ingewikkelde arbeidsmarkt zorgen ervoor dat deze groep in de toekomst groter zal worden.

Als gemeente hebben we een grote rol in het bieden van bestaanszekerheid voor die kwetsbare groep. Door het bieden van een uitkering voor wie (tijdelijk) niet kan werken, het begeleiden van inwoners van een uitkering naar werk, het ondersteunen van mensen met schulden en het ondersteunen van mensen die dak- of thuisloos zijn helpen we mensen die in bestaansonzekerheid leven.

Doelstellingen

1. Voldoende duurzame, passende en betaalbare woningen. (zie hoofdstuk 3 Bouwen om te wonen).
2. We helpen inwoners die (dreigend) dak- en/of thuisloos zijn of hier risico op lopen.
3. Inwoners zonder werk ontwikkelen zich om naar vermogen mee te doen.
4. We stimuleren een inclusieve arbeidsmarkt.
5. Vroegtijdig signaleren van inwoners met (dreigende) financiële problemen.
6. Inwoners met financiële problemen zo snel mogelijk helpen en ontzorgen en met hen zorgen voor een duurzame oplossing.

7. Vitale wijken

Gelijke kansen voor iedereen

Iedereen moet mee kunnen doen in onze samenleving, ongeacht in welke wijk of dorp iemand opgroeit. Dat begint bij het bieden van dezelfde kansen aan alle kinderen en jongeren om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Omdat de start van elk kind anders is, kan het nodig zijn om ongelijk te investeren om gelijke kansen te creëren. Dit geldt niet alleen voor kinderen, maar kan in elke levensfase van belang zijn. We kiezen dan ook voor preventief investeren in de ontwikkeling van kinderen en groepen inwoners die op achterstand staan. Dit kan een achterstand zijn door iemands seksuele geaardheid, handicap, culturele achtergrond of vanwege armoede of andere redenen.

Waar ongelijkheid opzettelijk gecreëerd wordt, zetten we ons in om veiligheid te bieden aan iedereen. Dat doen we in de zorg en sociale omgeving, tegen ondermijning, tegen cybercriminaliteit en in de fysieke leefomgeving. De veranderende maatschappij zal ook steeds nieuwe aandacht vragen voor aspecten van veiligheid waar we ons op moeten voorbereiden. Met toezicht en handhaving zijn we (zichtbaar) aanwezig om een veilige 100.000+ gemeente te blijven.

Doelstellingen

1. Inwoners voelen de ruimte en veiligheid om zichzelf te kunnen zijn in hun woon- en sociale omgeving .
2. De sociale basisinfrastructuur is op orde en op wijkniveau toegankelijk voor iedereen
3. Inwoners die (tijdelijk) kwetsbaar zijn worden bereikt en ondersteund in hun behoeften.
4. Doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen en jongeren stimuleren.
5. Ieder kind en jeugdige is in staat om talenten te ontplooien/ontwikkelen.
6. Inwoners hebben een leven lang toegang tot scholing en ontwikkeling.
7. De arbeidsmarkt maakt optimaal gebruik van menselijk talent (zie hoofdstuk 5).
8. Het onderwijs sluit aan bij het menselijk talent en bij de kansen in de arbeidsmarkt
9. Alphen blijft een veilige 100.000+ gemeente.

8. Positieve gezondheid

Gezond leven en welbevinden

Een goede gezondheid is ons grootste bezit. Positieve gezondheid gaat over fysiek, sociaal en mentaal welbevinden waarbij de nadruk ligt op veerkracht. Eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl staat voorop. Daarbij zetten we samen met onze preventiepartners nadrukkelijk in op het voorkomen van problemen, ziekte of beperkingen. Dit doen we onder andere door de realisatie van een gezonde leefomgeving, die uitnodigt tot bewegen, sporten en ontmoeten. Goed en veel bewegen geeft plezier, maakt gelukkig en voorkomt problemen als je ouder wordt. Daarom breiden we het aantal fiets- en wandelpaden en beweegtuinen voor jong en oud uit. En investeren we in het veilig en toegankelijk houden van onze speelplekken. We blijven verenigingen die zich inzetten voor sport, spel en bewegen ondersteunen.

Voor positieve gezondheid is echt contact met anderen onmisbaar. In onze gemeente is een breed scala aan activiteiten beschikbaar om anderen te ontmoeten en te ontspannen. Naast deze aangeboden mogelijkheden die bijdragen aan een gezonde leefstijl blijft het aan de Alphenaar zelf of hij of zij gebruik maakt van deze voorzieningen. Tegelijkertijd kunnen er momenten in het leven zijn dat er echt hulp of zorg nodig is als iemand er zelf niet meer uit komt. Op dat moment stellen professional en hulpvrager samen een zogenaamd maatwerkarrangement op, waarbij een balans wordt gezocht tussen het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het bieden van hulp en ondersteuning.

Doelstellingen

1. Bereiken en ondersteunen van inwoners die (tijdelijk) kwetsbaar zijn in hun behoeften.
2. Signaleren en bereiken van inwoners die een risico lopen op gezondheidsproblematiek.
3. Verbeteren van de toegang tot voorzieningen en informatie.
4. Ontwikkelen van een leefomgeving die uitnodigt tot sport en spel, culturele activiteiten, ontmoeten en bewegen, waarbij de sociale basisinfrastructuur vitaal is en op wijkniveau toegankelijk.
5. Wij dragen zorg voor een gezonde en duurzame leefomgeving (zie hoofdstuk 2, 3, 4 en 5).

Bijlage – doelstellingen en inspanningen per hoofdstuk

In deze bijlage zijn de inspanningen uit het Coalitieakkoord en de lopende werkzaamheden die bijdragen aan de doelen opgenomen. Over deze inspanningen zal verantwoording worden afgelegd via de begrotingscyclus.

1. (Samen met onze partners) Met en voor inwoners Dienstverlening, participatie en organisatie

Dienstverlenend

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Aansluiten op de vraag	In al onze inspanningen oog en oor houden voor de behoefte en bedoeling van onze gesprekspartners: <ul style="list-style-type: none"> - Vervangen telefooncentrale - Informatie op alle communicatiekanalen op elkaar aansluiten. - Klantervaringsonderzoeken uitvoeren - Klachtenprocedure en –communicatie verbeteren - Visie op dienstverlening maken en uitvoeren waarin ook nieuwe wettelijke ontwikkelingen verwerkt zijn - Afspraken over oplossing- en klantgerichte houding met onze opdrachtnemers 	X X X X X	 X X X X
Duidelijke taal	<ul style="list-style-type: none"> - Continueren aanpak Duidelijke taal in alle communicatie-uitingen - Zorgvuldige communicatieaanpak rondom bestuurlijke prioriteiten (oa uitvoeringsprogramma) - Verbeteren communicatie-adviezen en participatieresultaten bij besluitvorming 	X X	X X X
Digitalisering en datasturing	<ul style="list-style-type: none"> - Basis van digitalisering op orde brengen en houden (capaciteit, faciliteiten, doelmatigheid, veiligheid, datakwaliteit, hergebruik informatie, hybride werken) - Digitale individuele dienstverlening uitbreiden (website, e-formulieren, klantportal, videobellen) - Digitale middelen voor versterken lokale democratie (e-democratie, e-participatie tools, interactieve besluitvorming) ontwikkelen - Informatie- en data gestuurd werken uitbreiden voor ondersteuning van beleidskaders en –toepassing - Doelmatigheidsonderzoek Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem 	X X X X	X X X X X
Capaciteit op orde	Op orde brengen van de capaciteit en organisatie-instrumenten, o.a. <ul style="list-style-type: none"> - bemensing, oplossing arbeidsmarkkrapte, strategische personeelsplanning - vakgerichte trainingen, competenties samenwerken en wendbaarheid trainen, digitale vaardigheden, zorgen voor veilige, waarderende en lerende werkomgeving, hybride werken faciliteren. - transparanter en interactievere besluitvorming, organiseren op integraliteit en samenwerking, opgavegericht werken 	X X X	X X X

Participerend

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Vergroten zeggenschap	<ul style="list-style-type: none"> - Uitwerken participatiekader in proactief beleid en uitvoering - Ontwikkelen e-participatie en digitale instrumenten - Trainen bestuurders en medewerkers in participatie - Kinder-, jeugd- en jongerenparticipatie voortzetten 	X X X X	X X X X
Versterken lokale democratie	<ul style="list-style-type: none"> - Instrumenten als uitdaagrecht, leefbaarheidsbudgetten, Alphen begroot verder ontwikkelen - Startlening en uitvoeringsbudget voor initiatieven voor inwoners organiseren - Evalueren van de overeenkomsten met dorpsoverleggen 	X	X X X
Samenwerking met regio's en partners	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken van de samenwerking met Holland Rijnland, provincie en rijk via onder andere de Regionale Omgevingsagenda (ROA), de Regionale Mobiliteitsstrategie (RSM) en de Regionale Energiestrategie (RES) - Met Nieuwkoop en Kaag en Braassem onderhouden van de strategische agenda's voor de omgevingsvisie en het sociaal domein - Versterken van de positionering in het Groene Hart en onze netwerksamenwerking met Gouda en Woerden - Bijdragen aan en participeren in de investeringsagenda NOVI Groene Hart - Vergroten van de mogelijkheden om subsidies of cofinanciering te verkrijgen via samenwerkingen - Het opstellen en realiseren van een op de regio gerichte projectenportfolio waarin de bijdrage van Alphen aan den Rijn aan regionale, provinciale en landelijke agenda's scherp wordt gemaakt - Versterken van de samenwerking op de as Katwijk-Leiden-Alphen 	X X X X X	X X X X X

Gebiedsgericht

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Vergroten zichtbaarheid bestuur	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenteraad vergadert in dorp of wijk waar een locatie-specifiek agendapunt betrekking op heeft in overleg met dorps-overleggen en belangenverenigingen - In beeld brengen gemeentelijke investeringsuitgaven op niveau van wijk of kern - Evalueren en verbeteren van overeenkomsten met dorps-overleggen 	X	X X
Gebiedsgericht samenwerken ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> - Verder ontwikkelen van de juiste instrumenten voor de integrale afstemming rond initiatieven van inwoners en externe partners, zoals gebiedsprofielen en -programma's via gebiedstafels als coördinatiemechanisme - Faciliteren van optimaal gebruik van de dorps- en buurthuizen inclusief MFA's door inwoners, organisaties en samenwerkingspartners - Gebiedsgericht uitwerken van de gemeentelijke Omgevingsvisie 	X X X	X X X

2. Bouwen om te wonen

Wonen

<i>Doelstelling</i>	<i>Inspanning</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Woningaanbod voor alle doelgroepen	<p>Extra inzet – via nieuwbouw en volkshuisvestelijke instrumenten – voor de groepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Starters en herstarters. Huishoudens met een middeninkomen en inwoners met vitale beroepen. ▫ Senioren: geclusterd wonen ▫ Spoedzoekers: bijzondere groepen, arbeidsmigranten, statushouders en vluchtelingen ▫ Dak- en thuislozen en inwoners met ernstige psychische beperkingen: structurele aanpak voor inwoners die (dreigend) dak- of thuisloos zijn of hier risico op lopen. 	X	X
	<p>Ondersteuning en maatwerk bieden bij initiatieven vanuit de samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Voortzetten ruimte-voor-ruimte-regeling ▫ Ruimte bieden aan initiatieven voor alternatieve woonvormen, zoals inwoners die in groepsverband willen wonen en beheer in eigen hand willen nemen ▫ Mogelijkheden Omgevingswet gebruiken om initiatieven integraler en sneller te laten realiseren via beleidsregels (omgevingsplan), digitalisering en processenontwikkeling ▫ Mogelijk maken van kleinschalige dubbelfuncties van wonen en bedrijvigheid ▫ Innovatieve bouwvormen stimuleren om bouwkosten te drukken en aan te sluiten bij opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit (zie hoofdstuk 3) 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Na wijziging Huisvestingswet gebruik maken van meer ruimte om woningen toe te wijzen aan inwoners met een lokale binding. Tegelijkertijd ruimte benutten om betaalbare koopwoningen toe te wijzen als er sprake is van maatschappelijke, economische of lokale binding. We geven hierbij voorrang aan inwoners met vitale beroepen, zoals verpleegkundigen, leerkrachten en politieagenten 	X	
Vergroten gevarieerd, duurzaam en betaalbaar woningaanbod in alle kernen	<p>Bouwen van 7.500 – 10.000 woningen tot 2030 om in de woningbehoefte te voorzien en de woonaantrekkelijkheid van de gemeente te vergroten. De volgende projecten hebben prioriteit:</p> <p>Alphen–Stad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Stadshart, Rijnhaven–Oost, Stationsomgeving, Nieuwe Sloot (herontwikkeling sportcomplex), Zaagmolenweg, De Asfaltcentrale en Euromarkt ▫ Routing Stationsomgeving – Stadshart ▫ We treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van de noordwestelijke stadsrand (Gnephoek, Noordrand) <p>Boskoop:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Mendelweg, Torenpad–West 	X	X

	<p>Hazerswoude–Dorp:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Oostvaarderskwartier <p>Hazerswoude–Rijndijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Westvaartpark en Het Anker <p>Benthuizen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Bentwijk <p>Koudekerk a/d Rijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Zuidwijk <p>Aarlanderveen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Noordeinde 50, Damveste <p>Zwammerdam:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Spoorlaan 		
	Organiseren “Dag van Alphen” waarbij de gebiedsontwikkelingen in de gemeente worden toegelicht	X	X
	Realiseren en stimuleren van tijdelijke huisvesting, wonen in leegstaande etages, boven winkels of bij bedrijven, in leegstaande panden en op braakliggende terreinen	X	X
	Uitvoeren van de intensiveringsvisie door bij nieuwbouw gelijktijdig te bouwen en het openbaar gebied groener te maken	X	X
	Actueel overzicht van woningbouwlocaties op de gemeentelijke website bijhouden	X	X
	Funderingsloket verbeteren n.a.v. Regiodeal en evaluatie pilot Tuinstraat	X	X
Versterken knooppunt en agglomeratiekracht	Vertaling verstedelijkingsopgaven in (regionale) strategie met uitvoeringsprogramma, die antwoord geeft op de vraag hoe de gemeente zich moet ontwikkelen om aantrekkelijk en economisch relevant te blijven. Hierbij wordt de verbinding gezocht met andere ruimtelijke opgaven als energie, klimaat, mobiliteit en economie (zie hoofdstukken 3, 4, 5)	X	X

3. Groen doen we samen
Klimaat, duurzaamheid en afval

<i>Doelstelling</i>	<i>Inspanning</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Ontwikkeling gezonde, klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving	<u>Openbare ruimte</u> <u>Herzien beleid Openbare Ruimte (actualisatie Alphense lijn) met daarin ambities openbare ruimte, bijdragen van de openbare ruimte aan de opgaven van de gemeente als klimaatadaptatie en gezondheid en wat dit kost:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Klimaatadaptatie integraal onderdeel maken van reconstructies ▫ Beheerplannen voor diverse assets openbare ruimte ▫ Financiering 	X	X
	<u>Groen</u> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren groenbeleidsplan ▫ Onderzoek naar het planten van 100.000 bomen in de gemeente ▫ Aanleg Klimaatbos ▫ Onderzoek naar groene entrees in de kernen ▫ Aanleggen en verbinden van groenstructuren ▫ Voortzetten aanleg van een bijensnelweg ▫ Stimuleren en versterken van stadslandbouw (Eetbaar Alphen) ▫ Voorzetten van subsidie voor groenblauwe schoolpleinen voor bestaande schoolgebouwen. Voor nieuwe schoolgebouwen onderzoeken we een structurele plek in het Integraal Huisvestingsplan <u>Water</u> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoeken hoe klimaatstresstesten kunnen worden ingezet om droogte, hitte en wateroverlast in gebieden in kaart te brengen en te verminderen. Op basis van deze resultaten wordt een Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptief opgesteld ▫ Voortzetten van subsidieregelingen groene daken en groene tuinen (regenton, vervangen stenen door planten) ▫ Inwoners en ondernemers stimuleren bij het nemen van klimaatadaptieve maatregelen, o.a. door voortzetten Operatie Steenbreek en pilot om 500 bomen van Boskoopse kwekers beschikbaar te stellen om tuinen te vergroenen (verdelen over de wijken) ▫ Grijswatersystemen stimuleren bij nieuwbouwwijken 		
	<u>Een schone, duurzame leefomgeving</u> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Ruimte geven aan vitale groepen in de samenleving, zoals groenvrijwilligers en vrijwilligers die zich inzetten voor een schone omgeving, samen met de Schone Buurtcoaches en ondernemers ▫ Inzet op gedragsverandering: onderzoeken op welke wijze we 75% afvalscheiding kunnen behalen. ▫ Intensiever handhaven op dumpen van afval. ▫ Onderzoeken of voor het tarief afvalinzameling naast één- en meerpersoonshuishouden meer categorieën zijn toe te voegen 	X	X
		X	X
		X	X

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren pilot nascheiden van afval bij hoogbouw ▫ Onderzoek naar circulaire materiaalstromen in de openbare ruimte ▫ Samen met ondernemers en EDBA onderzoeken hoe we verpakkingsmateriaal kunnen verminderen binnen de gemeente ▫ Verduurzamen van straatverlichting met led en bewegingsmelders 	X	X
Verminderen energieverbruik en opwek hernieuwbare energie	<p>Inwoners stimuleren en ondersteunen bij verduurzaming van bestaande woningen met:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Voortzetten duurzaamheidsleningen ▫ Stimuleringslening voor scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties ▫ Uitbreiden van het aantal energiecoaches ▫ Aanpak energiearmoede, inclusief een pilot Energiepunten in de wijk ▫ Aanpak verduurzaming VvE's ▫ Wijkaanpakken energiebesparing en voorbereiding op aardgasvrij Hazerswoude-Rijndijk en Koudekerk aan den Rijn 	X X X X X	X X X X X
	<p>Warmtetransitie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen Uitvoeringsprogramma Warmtetransitie ▫ Start in vier verkenningswijken: Planetenbuurt, Ridderveld-West, omgeving Archeon, Havenfront/ Zeeheldenbuurt 	X X	X X
	<p>Duurzame energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen RES 2.0 en doorvertaling naar gemeentelijk beleid 2023 ▫ Onderzoek naar de totale behoefte aan duurzame energie in de gemeente ▫ Onderzoek naar gerichte programma's voor opwek en opslag van zonne-energie ▫ Inzet van de subsidioloog om diverse landelijke en Europese subsidies op het gebied van klimaat en duurzaamheid te verkrijgen ▫ Opstellen gemeentelijk Beleid t.a.v. kleine windmolens 	X X X	 X X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Voorbereiden van realisatie van het eerste maximaal biobased en circulaire gebouw in de gemeente 	X	X
Stabiele, duurzame energie- infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Een lokaal energienetwerk oprichten op het ICT/PCT-terrein ▫ In samenwerking met Liander onderzoek naar slimme oplossingen voor de netcongestie, zodat teruglevering en ontwikkeling mogelijk worden 	X X	X X
	<p>Opwek duurzame energie bij bedrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Inzet op Zon op Dak bedrijventerreinen (regionaal) ▫ Onderzoek naar een lokaal energieloket voor bedrijven 	X X	X
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	<p>Gemeente geeft het goede voorbeeld door verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De focus ligt op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen Routekaart verduurzaming voor het aardgasvrij maken van gemeentelijk vastgoed, woningvoorraad en bedrijfsgebouwen ▫ Uitvoeren Routekaart verduurzaming vastgoed ▫ Opstellen Kadernota vastgoed voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en sportverenigingen ▫ Onderzoek naar verduurzaming van onderwijshuisvesting (gebouw en buitenruimte) 	X X	 X X

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Doorontwikkelen Duurzame Meerjaren Onderhoud Prognoses 	X	X
--	--	---	---

4. Economisch vitale gemeente

Economie en recreatie

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Duurzaam, circulair en groen economisch profiel	Uitvoering geven aan de Economische Agenda 2021-2025 met focus op de volgende projecten:		
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren Visieplan Stadshart en twee pilots vergroening Stadshart 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren verkenning naar vergroening van andere winkelgebieden 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Circulaire initiatieven ondersteunen 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren verkenning naar circulair bedrijventerrein 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Pilot vergroening van het ICT/PCT-terrein 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen van een duurzaamheidsprofiel per bedrijventerrein (aan de hand van de DPL-methode) en komen tot verbetertrajecten in samenwerking met ondernemers 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Inzet op communicatie en marketing t.b.v. zichtbaarheid/herkenbaarheid economische profiel 		X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen uitvoeringsprogramma Detailhandelsvisie 		X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Versterken van de Greenport als belangrijke toekomstbestendige economische sector 	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▫ Aantrekken van innovatieve startups die zich richten op de energietransitie, circulair materiaalgebruik en innovatie. 			
Ondersteunen van ondernemers in duurzaam, circulair ondernemen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Opzetten van een circulair ondernemers- en kennisloket in samenwerking met onderwijs en ondernemers in de regio 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Opzetten van een duurzaamheidsacademie. 		
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Herinrichten van het gemeentelijk aanbestedingsbeleid, zodat er ruimte is voor lokale bedrijven 		
Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven stimuleren	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt rondom arbeidsmarktrelevante sectoren (techniek, handel & logistiek, groen, zorg etc.) 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Versterken samenwerking HBO-(onderwijs) op basis van bidbook en i.s.m. bedrijfsleven 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Inzetten op actieve (regionale) samenwerking van de 3 O's (overheid, ondernemers en onderwijs) rondom arbeidsmarktthema's en de circulaire economie 	X	X
Uitvoering en positionering Bijzonder	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Opstellen uitvoeringsprogramma Buitengewoon Waardevol buitengebied 	X	
		X	X

Waardevol Buitengebied	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoering integrale gebiedgerichte aanpak GOVI-gebieden, te starten met eerste gebied in 2023 ▫ Werving en aanstelling accountmanager buitengebied en agrarische bedrijven. ▫ Aanpak nieuwe functies voor agrarische bebouwing. ▫ Ondersteunen van agrariërs bij verduurzamingsopgaven. ▫ Ruimte bieden aan experimenten en nieuwe verdienmodellen in het buitengebied, waarbij een impuls wordt gegeven aan recreatie en biodiversiteit. ▫ Onderzoek naar Voedsel van Eigen Land (inclusief uitwerking van het concept 'Streekproduct van het jaar'). ▫ Ontwikkelen visie biodiversiteitsherstel. 	<ul style="list-style-type: none"> X X X X X X 	<ul style="list-style-type: none"> X X X X X
Op de kaart als toeristisch-recreatief gebied	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Conceptuele uitwerking van iconen ABBA (Archeon, Boskoop, Bentwoud en Avifauna) ▫ Opstellen overnachtingsbeleid met behoefteonderzoek ▫ Onderzoek naar de realisatie van duurzame recreatieparken ▫ Ondersteunen van initiatieven om groentoeisme mogelijk te maken (kamperen bij de boer) ▫ Inzetten op behoud en promotie van cultuurhistorisch erfgoed ▫ Uitvoeren Programma Wereldstad aan de Limes ▫ Onderzoek naar organisatie van grote publiekstrekkende evenementen met nationale aantrekkingskracht (sportevenement en meerdaags festival) ▫ Herzien algemene terrasregels ▫ Uitvoeren Uitvoeringsprogramma Visie op Water 2023-2026 ▫ Onderzoek naar het verhogen van bruggen zodat de Kromme Aar Centrum verbonden wordt met de Zegerplas ▫ Realiseren van boothellingen ▫ Realiseren van aanlegsteiger bij de Zegerplas ▫ Ondersteunen van het initiatief voor een Romeins schepenmuseum ▫ Masterplan doorontwikkeling Avifauna ▫ Uitvoeringsprogramma het Schone van Boskoop ▫ Masterplan doorontwikkeling recreatiemogelijkheden Bentwoud 	<ul style="list-style-type: none"> X X X X X X X X X X X X 	<ul style="list-style-type: none"> X X X X X X X X X

5. Bereikbaar en bereisbaar

Mobiliteit

<i>Doelstelling</i>	<i>Inspanning</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Bevorderen duurzame en slimme mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren en implementeren van de handreiking Duurzame mobiliteit met als uitgangspunt het STOMP-principe: stappen, trappen, OV, MaaS (deelmobiliteit) en personenvervoer ▫ Uitvoeren fietscampagne Tot Fiets! ▫ Vervangen VRI's door intelligente installaties (iVRI's) met als uitgangspunt meer voorrang voor fietsers en OV ▫ Uitvoeren pilot Fietsparkeren in het centrum ▫ Positioneren gemeente als fietshoofdstad, met een marketingcampagne en inrichten participatie ▫ Faciliteren van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer ▫ Herijken Laadvisie om te voldoen aan de groeiende vraag naar laadinfrastructuur en nieuwe ontwikkelingen ▫ Voorbereiden implementatie zero-emissie-stadslogistiek ▫ Ondersteunen van bedrijven met advies in de transitie naar het verminderen van de uitstoot van woon-werkverkeer 	X	X
		X	X
		X	X
		X	
			X
		X	X
		X	
		X	X
		X	X
		X	X
Verbeteren multimodale bereikbaarheid binnen en tussen kernen en de regio	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Actualiseren Mobiliteitsvisie ter vervanging van de Structuurvisie Verkeer en Vervoer (2013) en ontsnippering van bestaande beleidskaders 	X	
	<u>Openbaar vervoer</u>		
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek haalbaarheid Buurtbusseninitiatief ▫ Blijven inzetten via lobby en regio op betere bus- en treinverbindingen tussen de kernen en de regio ▫ Planvoorbereiding, ontwerp en conditionerende onderzoeken station Hazerswoude-Rijndijk als regionale OV-hub en als onderdeel van HOV-net Leiden-Utrecht ▫ Opzetten lobby voor versnellen OV-verbinding Alphen-Uithoorn via Nieuwkoop 	X	X
		X	X
		X	X
		X	X
	<u>Bereikbaarheid kernen</u>		
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Realiseren fietsverbindingen naar omliggende steden door middel van doorfietsroutes ▫ Verminderen intern autoverkeer door betere ontsluiting van wijken en bieden van alternatieven ▫ Onderzoek naar de meerwaarde van lokale en regionale P&R en hubs in combinatie met deelmobiliteit ▫ Realiseren oplossing voor verkeersproblematiek in Hazerswoude-Dorp (N209) ▫ Onderzoek en besluitvorming over een Tweede Oeververbinding in Boskoop ▫ Onderzoek naar een tunnel bij Hazerswoude-Dorp ▫ Onderzoek en lobby OV-verbinding Zoetermeer-Schiphol-Amsterdam via Alphen aan den Rijn 	X	X
		X	X
		X	X
		X	X
		X	X
		X	X
		X	X
		X	X

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Verbeteren bereikbaarheid Alphen aan den Rijn via N207 Noord via werkgeversaanpak en onderzoek hub/transferium Alphen-Noord ▫ Lobby voor ongelijkvloerse kruising Leidse Schouw/N11 en N11/A12 (ook onderdeel van doorontwikkelen N11) ▫ Uitvoeren van motie Eerste anderhalf uur gratis parkeren ▫ Opstellen beheer- en onderhoudsplan bruggen 	X	X
Vergroten van de verkeersveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Gefaseerd verbeteren van de inrichting van wegen ten behoeve van verkeersveiligheid en het stimuleren van duurzaam vervoer ▫ Onderzoek naar fietsknelpunten ter verbetering van de verkeersveiligheid ▫ Uitvoeren van het Verkeersveiligheids- en -educatieplan 	X	X
		X	X

6. De basis op orde
Bestaanszekerheid

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
We helpen inwoners die (dreigend) dak- en of thuisloos zijn of hier risico op lopen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Organisatie die de opvang van dak- en thuislozen organiseert is operationeel ▫ Onderzoek naar aantal benodigde opvangplekken, met specifieke aandacht voor jongeren en gezinnen ▫ Onderzoek naar welke vormen van woningdelen interessant zijn 	X	X
Inwoners zonder werk ontwikkelen zich om naar vermogen mee te doen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Klantroute ontwikkelen naar werk voor inwoners die vallen onder de doelgroep van de Participatiewet en zorg ontvangen ▫ Sociale activering bij Kwadraad voor inwoners ▫ Actieve begeleiding naar werk voor statushouders door Rijnvicus ▫ Extra begeleiding om de taalvaardigheid van nieuwkomers te verbeteren van A1 naar B1 niveau ▫ Schakeltraject richting onderwijs (MBO/HBO) voor een vervolgopleiding voor nieuwkomers ▫ Training laaggeletterdheid herkennen voor medewerkers Serviceplein en andere organisaties die te maken hebben met deze problematiek 	X	X
We stimuleren een inclusieve arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitvoeren economische agenda (zie hoofdstuk 4) ▫ Uitreiken 'Hartstikke Sociaal Bokaal' aan ondernemers die oog hebben voor participatie van kwetsbare inwoners ▫ Onderzoek naar de effectiviteit van flexbanen of mini jobs om inwoners aan het werk te helpen ▫ Onderzoek naar hoe we start-ups kunnen ondersteunen die op zoek zijn naar een coach of investeerder 	X	X
We signaleren vroegtijdig inwoners met (dreigende) financiële problemen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Doorontwikkelen vroegsignaleringsaanpak 'Schoon Schip' ▫ Pilot chat-functie helpdesk geldzaken ▫ Herhalen campagne 'Geldzorgen, hulp vragen kost niets' ▫ Stevigere inzet op informeren en trainen maatschappelijke partners ▫ De partners sociaal domein zijn in de wijk aanwezig en bieden laagdrempelige dienstverlening 	X	X

Inwoners met financiële problemen zo snel mogelijk helpen en ontzorgen en met hen zorgen voor een duurzame oplossing.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Pilot aansluiten bij betalingsregelingen.nl 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Digitalisering aanvragen minimavoorzieningen 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Aanpak niet-gebruik minimavoorzieningen inwoners met Participatiewet uitkering 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek naar deelnamefonds voor volwassenen en specifieke kortingen voor minima ('Alphenpas') 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Zelf uitvoeren schuldhulpverlening 		X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Medewerkers Serviceplein worden getraind om de 'doorbraakmethode' in te zetten 	X	

7. Vitale wijken

Gelijke kansen voor iedereen

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Inwoners voelen de ruimte en veiligheid om zichzelf te kunnen zijn in hun woon- en sociale omgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Regenbooggemeente 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We stimuleren een inclusieve samenleving binnen en buiten het stadhuis door activiteiten te ontwikkelen op dit terrein samen met onze partners 	X	X
De sociale basisinfrastructuur is op orde en op wijkniveau toegankelijk voor iedereen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ In de wijken zijn ondersteuning en activiteiten met en voor inwoners overzichtelijk beschikbaar. Zeker in buurten waar ouderen, ouders, kinderen en jongeren minder mogelijkheden hebben 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek naar de mogelijkheden van buurtmoeders 		X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek naar spreekuur Jongeren Informatie Punt (JIP) in buurtcentra 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek naar mini-JIP's op scholen 	X	
Inwoners die (tijdelijk) kwetsbaar zijn worden (vroegtijdig) bereikt en ondersteund in hun behoeften	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Uitwerking aanpak en vorm jeugdhulp 2024 in samenwerking met gemeenteraad, aanbieders en samenwerkingspartners 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Start uitvoering jeugdhulp door nieuwe aanbieder 		X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ De inzet van professionals (wmo/jeugdhulp/participatiewet) aan de wijkverdeeltafels, wordt geëvalueerd en mogelijk uitgebreid met preventie, onderwijs en veiligheid 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Er wordt geanalyseerd waar en hoe een overbruggingsbudget tussen jeugdhulp en wmo/wlz het beste ingesteld kan worden 	X	
Doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen en jongeren stimuleren	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Op 6 scholen worden gesprekken gevoerd met alle partners die betrokken zijn bij de zorg op school. De uitkomsten hieruit vormen de basis om samenwerking te verbeteren 	X	
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We gaan door met 'Kansrijke Start' 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We faciliteren het proces om te komen tot een Integraal Kind Centrum door partijen bij elkaar te brengen en een gezamenlijke visie te ontwikkelen 	X	X
	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We nemen deel aan het voorloperstraject Rijke Schooldag en evalueren deze 	X	X

Ieder kind en jeugdige is in staat om talenten te ontplooiën en ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Door inzet van buurtsportcoaches, cultuurcoaches, kinderwerk, jongerenwerk krijgen kinderen en jongeren de kans hun talenten te ontplooiën en ontwikkelen 	X	X
Inwoners hebben een leven lang toegang tot scholing en ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Door JIP – in samenwerking met jongerenwerk – in de wijken in te richten verlagen we de drempel voor jongeren om steun te vragen als het niet goed gaat ▫ We onderzoeken welke voorziening kan helpen om uitvallers en afhakers in het onderwijs weer terug naar onderwijs te krijgen 	X X	X
Het onderwijs sluit aan bij het menselijk talent en bij de kansen in de arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> ▫ We halen meer (MBO) arbeidsmarktrelevante opleidingen naar Alphen aan den Rijn, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, circulaire economie en techniek ▫ We richten een stageknooppunt op samen met partners om de samenwerking rond stages te versterken 		X X
Veilige gemeente	<ul style="list-style-type: none"> - Project preventie ondermijning buitengebied en malafide bedrijvigheid <p>Opstellen en uitvoeren Integrale Veiligheidsbeleid 2023–2026 op de strategische thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorg en veiligheid - Ondermijning (inclusief duurzame bestuurlijke aanpak ondermijning) - Cyberveiligheid - Fysieke leefomgeving - Veiligheidsaspecten door veranderende maatschappij - Toezicht en handhaving 	X X	X

8. Positieve gezondheid

Gezond leven en welbevinden

Doelstelling	Inspanning	2023	2024
Bereiken en ondersteunen van inwoners die (tijdelijk) kwetsbaar zijn in hun behoeften.	▫ Iedere inwoner met een ondersteuningsvraag krijgt een gesprek waarin de principes van positieve gezondheid verwerkt zijn. Op basis van dit gesprek stellen professional en inwoner een ondersteuningsplan op en wordt de ondersteuning ingezet	X	X
	▫ Ondersteuning is zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk voor iedere inwoner die problemen ervaart bij het zo zelfstandig mogelijk gaan of blijven wonen en leven	X	X
	▫ Onderzoek naar of het aanbod voor dementie in de wijken en kernen voldoende is	X	
	▫ Regionaal wordt onderzocht of een respijtvoorziening voor mantelzorgers nodig is	X	
	▫ We meten clientervaringen tijdens en na afloop van trajecten en de in-, uitstroom en terugvalcijfers om te bepalen hoe de ondersteuning wordt ervaren	X	X
	▫ We organiseren de opvang voor mensen met een ernstige psychische stoornis eerder en zo lang mogelijk dichtbij de vertrouwde thuissituatie	X	X
	▫ We kwantificeren samen met de te subsidiëren partij, samenwerkingspartners, verhuurders (woningcorporaties en particulier) en andere gemeenten in Holland Rijnland de benodigde wooncapaciteit voor mensen met een ernstige psychische stoornis	X	
	▫ We onderzoeken de mogelijkheden van een preventiefonds om de samenwerking tussen zorgverzekeraar en gemeente tot stand te brengen	X	
Verbeteren van de toegang tot voorzieningen en informatie	▫ We bevorderen het chippen van huiskatten en het steriliseren van zwervkatten in samenwerking met dierenartsen, de opvang en verzorging van zwervdieren, de controle op het chippen van honden	X	
	▫ In alle wijken en kernen worden (laagdrempelige) activiteiten en voorzieningen georganiseerd die bijdragen aan ontmoeting, ontspanning en gezondheid.	X	X

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Onderzoek naar een kunst- en cultuurfonds ▫ Er vindt een cultuur4daagse plaats ▫ Onderzoek naar het gebruiken van de Werf (Rijnhaven) voor een culturele broedplaats 	X	
<p>Ontwikkelen van een leefomgeving die uitnodigt tot sport en spel, culturele activiteiten, ontmoeten en bewegen, waarbij de sociale basisinfrastructuur vitaal is en op wijkniveau toegankelijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Inwoners worden bevraagd over welke activiteiten er in hun wijk georganiseerd zouden moeten worden ▫ Het subsidieproces voor verenigingen en stichtingen wordt vereenvoudigd ▫ We onderzoeken of er meer (overdekte) sportaccommodaties gebouwd kunnen worden. Waaronder een schaatsbaan waarin we een eenmalige financiële investering doen. ▫ We maken beter bekend dat ook professionele sportaanbieders gebruik kunnen maken van gemeentelijke voorzieningen als dit leidt tot meer vitale inwoners ▫ We ondersteunen de speeltuinverenigingen zodat de speeltuinen veilig zijn en beschikbaar blijven ▫ Voor de aanleg van wandel- en fietspaden en het veilig en toegankelijk houden van speelplekken en trapveldjes volgen we de planning in het uitvoeringsplan beheer 	X	X
			X
		X	
		X	X
		X	X